

NAGYIVÁN KÖZSÉG TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET

KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

Nagyiván Község számára elkészített Településképi Arculati Kézikönyv (TAK) és a Településképi Rendelet (TKR) elsődleges célja, hogy a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény alapján a település épített- és táji értékeit felkutassa és azok helyi védelmét, valamint a kialakult jellegzetes településkép megőrzését és annak tervszerű, harmonikus továbbfejlesztését szakmailag előkészítse, megalapozza.

A kézikönyv készítése során a település lakossága, a helyi közösségek kinyilváníthaták véleményüket arra vonatkozóan, hogy milyen környezetben szeretnének élni, hogyan őrizhetik meg és fejleszthetik a település építészeti arculatát, vizuális kultúráját.

A kézikönyvben meghatározásra kerültek a településképi jellemzők, a településképileg egymástól jól elkülönülő településrészek és azok jellemző karakterjegyei, a településkép minőségi formálására vonatkozó javaslatok, valamint a településképhez illeszkedő építészeti elemek, melyek egyúttal irányt is mutatnak az építkezni szándékozók számára.

A kézikönyv a világörökségi helyszín, Hortobágyi Nemzeti Park területével külön foglalkozik, ahova a Hortobágyra készülő világörökség kezelési terv is meghatározza a jellegzetes kultúrtáj értékeit, annak megőrzését.

A kézikönyv lényegében a település építészeti örökségének és jelenének bemutatása. Ajánlásaival, jó példáival lehetőséget kínál arra, hogy az építészek a hely, a hely szellemének és a településszerkezet, a településkép megismerése után olyan házakat tervezhessenek, melyek a településképet oly módon fejlesztik, hogy tekintettel vannak az építészeti örökségre és a táji értékekre is. A kézikönyv reményeink szerint segítséget nyújt az építetőnek és az építésznek egyaránt abban, hogy az épület elhelyezése alkalmazkodjon a településszerkezethez, a beépítés kialakult rendjéhez, a házak léptékükkel, tömegükkel és külső részleteikben is harmonikusan illeszkedjenek a kialakult utcaképekhez és figyelembe vegyék a Hortobágy közelségét. A TAK a meglévő jellegzetes népi építészeti értékek hagyományőrző, de a mai kor igényeinek, elvárásainak megfelelő átalakítására, felújítására is mutat be követendő jó példákat a településen. Az értékőrző felújítás célja a jellegzetes helyi népi építészeti értékek, a hagyományos stílusjegyek megőrzése.

Az ajánlások nem tekinthetők szigorúan kötelező jellegűnek, céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, inkább orientálás a kialakult, jellegzetes és értékes helyi formavilág, anyag- és színhasználat alkalmazására, a település karakteréhez leginkább illeszkedő választási lehetőségek bemutatásával.

A kézikönyv külterülettel foglalkozó fejezete a Puszta, mint világörökségi helyszín egyetemes értékeinek megőrzésére is útmutatást ad.

A kézikönyv nem egy lezárt mű, folyamatosan bővíthető, fejleszthető, ahogyan a település is formálódik, változik, fejlődik.

A településképi arculati kézikönyv elkészítésénél segítség volt az egyeztetésben résztvevő államigazgatási szervek előzetes adatközlése, a helytörténeti kiadványok, a hatályos településrendezési terv munkarészei, a világörökség kezelési terv munka anyaga, melyek segítséget nyújtottak a kézikönyv összeállításához. Az egyeztetés során a partnerségi rendeletben rögzítettek szerint két alkalommal lakossági fórum került összehívásra, melynek

keretében a településképi arculati kézikönyvet készítőik ismertették az egyeztetés előtt álló kézikönyvet és a településképi rendelet-tervezetet. Bemutatásra került az arculati kézikönyv ajánlásainak, településképi rendeletben történő átvezetése.

A TKR a TAK ajánlásaira alapozottan a helyi értékek figyelembevételével, a Képviselő-testülettel egyeztetve került összeállításra. A rendelet célja a település sajátos településképiének védelme és alakítása, a rendelet helyi értékvédelmi előírásainak célja pedig a település történelme, településképe szempontjából meghatározó, hagyományt őrző, sajátos megjelenésű építészeti örökség megőrzése. A településképi rendelet lehatárolta a településképi szempontból meghatározó területeket és azokra szabályokat fogalmazott meg. A rendelet a településképi követelmények meghatározása mellett szabályozza az egyes sajátos berendezések, műtárgyak elhelyezésének feltételeit is. A reklámokra, reklámhordozókra vonatkozó előírások a jelenlegi szokások figyelembe vételével kerültek meghatározásra. A településképi rendelet előírásainak betartását településképi érvényesítési eszközök és ösztönzési rendszer segíthetik.

A településképi rendelet a hatályos jogszabályok betartásával, a település sajátosságainak figyelembevételével készült.

Összességében a TAK a településképi vonatkozásában fontos szemléletformáló eszköz lehet, a TKR keretében rögzített helyi védelem a jövő generációk számára megőrzi az értékeket, a településképi jövőbeni formálása során pedig biztosítja a helyi sajátosságok figyelembevételét.

Szolnok, 2017. december 30.

Kiszelovics Ildikó
TAK készítő